

TEST 29

1.

Durum 1: I. İnönü Savaşı'nın ardından toplanacak olan Londra Konferansı'na İstanbul Hükümeti ve TBMM Hükümeti temsilcisi beraber çağırılmıştır. İtilaf Devletleri bu sayede iki taraf arasında çıkacak anlaşmazlıklardan yararlanmak istemiştir.

Durum 2: Kurtuluş Savaşı'nın başarıya ulaşmasından sonra Lozan'da toplanacak konferansa İstanbul Hükümeti ve TBMM temsilcisi barış görüşmeleri yapmak üzere birlikte davet edilmişlerdir.

Verilen bilgilere göre TBMM 1. durumda yaşanan olumsuzluğu tekrardan yaşamamak için aşağıdaki önlemlerden hangisini almıştır?

- A) Cumhuriyeti ilan etmiştir.
- B) Halifeliği kaldırmıştır.
- C) Erkan-ı Harbiye Vekaletini kaldırmıştır.
- D) Saltanatı kaldırmıştır.

2. Saltanatın kaldırılmasıyla birlikte devlet başkanlığı sorunu ortaya çıkmıştı. Mustafa Kemal, Meclis başkanı olarak devlet başkanlığı görevini de yürütüyordu. Ülke- de kamuoyunda devlet başkanlığı ve yeni yönetim yapısının ne olacağı ile ilgili tartışmalar başlamıştı. Bu tartışmaları sonlandırmak ve yeni rejimin adını koymak artık kaçınılmazdı. Bu tartışmaların yaşandığı dönemde mevcut hükümetin kurucusu olan Fethi Bey Hükümeti de istifa etti. Bu istifa sonrası Meclis'te hükümet kuruluyor ortam gün geçtikçe sertleşiyordu. Tüm sorunları ortadan kaldırmak için Mustafa Kemal bir önerge hazırlayarak Meclis'e sundu. Sunulan bu önerge 29 Ekim 1923'te kabul edilerek Cumhuriyet ilan edildi.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyetin ilan edilmesinin gerekçeleri arasında gösterilemez?

- A) Devletin yeni yönetiminin ne olacağını belirlemek.
- B) Meclis hükümeti sistemini güçlendirmek.
- C) Yaşanan hükümet bunalımı sorununu çözmek.
- D) Devlet başkanlığı sorununa çözüm bulmak.

3. 3 Mart 1924'te Halifeliğin kaldırıldığı gün şu inkılaplar gerçekleşmiştir:

- Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edildi: Ülkedeki tüm okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlanarak eğitimde birlik sağlandı.
- Erkan-ı Harbiye Vekâleti kaldırıldı: Bu kurumun yerine Genel Kurmay Başkanlığı kurularak ordu siyasetten ayrıldı.
- Şeriye ve Evkâf Vekâleti kaldırıldı: Bu kurumun yerine Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kuruldu.

Gerçekleştirilen inkılaplara bakıldığında aşağıdaki yorumlardan hangisinin yapılması doğru olmaz?

- A) Laiklik alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır.
- B) Devlet düzeni dini kurallara göre belirlenmiştir.
- C) Askerin siyasete karışması engellenmek istenmiştir.
- D) Eğitim kurumları devletin denetimi altına alınmıştır.

4. Ankara, Anadolu'nun ortasında her yere ulaşım imkânları elverişli sade bir kentti. Millî Mücadele Ankara'dan sevk ve idare edilmiş, büyük mücadelemizin simgesi olmuştu. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin de Ankara'da olması bu şehri ön plana çıkarıyordu. 13 Ekim 1923'te Meclise sunulan "Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara'dır." kanun teklifi kabul edildi. Cumhuriyet sonrası hızlı bir gelişim geçiren Ankara, günümüz Türkiye'sinin modern şehirlerinden biri hâline geldi.

Verilen metne göre Ankara'nın başkent olarak belirlenmesinde, Ankara'nın aşağıdaki özelliklerinden hangisinin etkisi olduğu söylenemez?

- A) Milli Mücadele'nin merkezi olması.
- B) Ulaşım imkânlarının elverişli olması.
- C) Gelişmiş ve modern bir şehir olması.
- D) Anadolu'nun ortasında yer alması.

5. Halifeliğin kaldırıldığı gün TBMM'de kabul edilen kanun teklifleri şöyledir;

- Erkan-ı Harbiye Reisliği kaldırıldı.
- Şer'îye ve Evkaf Vekâleti kaldırıldı.
- Tevhid-i Tedrisat kanunu kabul edildi.

Yapılan kanun değişiklikleri ile aşağıdaki alanlar eşleştirildiğinde hangisi dışarda kalır?

- A) Ekonomik
- B) Askeri
- C) Dini
- D) Eğitim

6. Ülkeyi yöneten hükümetin adı "Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti" idi. Bu sistemde meclis başkanı aynı zamanda devlet başkanlığı görevini de yürütüyordu. Bakanlar da mecliste yer alan milletvekilleri arasından seçiliyordu. Bakanların seçimi, mecliste tartışmalara ve çekişmelere sebep oluyordu. Bu durum hükümetin kurulmasını zorlaştırırken ülkede hükümet bunalımının yaşanmasına da sebep oluyordu. Nihayetinde 1923 yılının sonbaharında Ali Fethi Bey başkanlığındaki Bakanlar Kurulunun görevden ayrılması, ülkede bir hükümet bunalımını ortaya çıkarmıştı.

Verilen metin incelendiğinde;

- I. Kabine sistemine geçiş zorunlu hale gelmiştir.
- II. Meclis Hükümet sistemi siyasi alanda sıkıntılara neden olmuştur.
- III. Meclis hükümet sisteminde iktidar partisi yürütme gücünü kullanmaktadır.

yorumlardan hangilerini yapmamız doğru olur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Halifelik, siyasi açıdan cumhuriyetçi ve laik yönetim biçimiyle bağdaşmıyordu. Cumhuriyetin ve yapılacak yeniliklerin önündeki bu engelin, bir an önce kaldırılması gerekiyordu. Bu arada, cumhuriyet yönetimini benimsemeyen bazı saltanat yanlıları, Halife Abdülmecit Efendi etrafında toplanmaya başlamıştı. Abdülmecit Efendi de çevresinden aldığı güçle padişah gibi davranıyor ve saltanat propagandası yapıyordu. Bu durum halifeliğin kaldırılmasını zorunlu hale getiriyordu.

Buna göre Halifeliğin kaldırılmasında;

- I. Cumhuriyet yönetimine karşı tehdit oluşturması
- II. Yeniliklerin önünde engel teşkil etmesi
- III. Kabine sistemi ile uyuşmaması

hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

8. 1924 Anayasası ile birlikte:

- Egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu kabul edilmiştir.
- Türkiye Devleti'nin bir cumhuriyet olduğu belirtilmiştir.
- Türkiye Cumhuriyeti'nin dininin İslam, başkentinin Ankara, resmî dilinin Türkçe olduğu kabul edilmiştir.
- Yasama TBMM'ye, yürütme Cumhurbaşkanı ve hükûmete, yargı ise bağımsız mahkemelere bırakılmıştır.

1924 Anayasası'nın verilen maddelerine bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Egemenliğin millette olduğu açıkça vurgulanmıştır.
- B) 1924 Anayasası ile devletin nitelikleri belirlenmiştir.
- C) 1924 Anayasası'nda güçler ayrılığı kabul edilerek daha demokratik hale gelmiştir.
- D) 1921 Anayasası'na göre daha laik hale getirilmiştir.